

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 90

Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması ve hesap uzmanları kurulu kurulmasına dair 4709 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/302)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71/1833 - 3153

1 . 10 . 1962

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 21 . 9 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması ve Hesap Uzmanları Kurulu kurulmasına dair 4709 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ile ekleri ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
İsmet İnönü

G E R E K Ç E

Bilindiği üzere, Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları ve Maliye Müfettişleri kendilerine kanunlarla verilmiş bulunan görevleri ifa edebilmek bakımından; aded itibariyle yetersiz bulunmaktadırlar.

Bu konu üzerinde Büyük Millet Meclisinde, bütçe görüşmeleri sırasında ısrarla durulmaktadır. Gerçekten, her mali yıl bütçesinin görüşülmesi sırasında, komisyonlarda ve genel kurullarda, hemen her hatip vergi inceleme elemanları adedinin azlığını, vergi beyanname tetkikinin aded itibariyle yetersizliğini ortaya koymakta ve duruma çare bulunmasını talebetmektedir.

Hakikaten Hesap Uzmanlarının inceliyecekleri vergi beyannameleri adedi günden güne artmaktadır. Memleketimizdeki nüfus artışı ve iktisadi genişleme ile birlikte pek tabiidir ki, vergi beyanamesi vermek mecburiyetinde olan işletme adedi de artmaktadır. Şöyle ki; 1950 yılında Gelir ve Kurumlar Vergileri mükellef adedleri 50 000 den ibaret iken bu rakam 1960 ta 230 000 e yükselmiştir. Önümüzdeki yıllarda adedinin yeni mükelleflerin katılmasıyla 400 000 rakamına ulaşacağı ve sonraki on yılda ise 1 000 000 rakamına doğru yükseleceği kabul edilmiştir.

Bu rakamlar, yukarıda belirtildiği üzere, yalnızca, Gelir ve Kurumlar Vergilerine aittir. Bunlara, Gider Vergileri ve Veraset Vergisi beyannameleri, ayrıca yılda (3) milyona yakın adedde, muhtasar beyanname de katılmalı ve böylece hesap uzmanlarına ve maliye müfettişlerine verilen görevin ne derece geniş bir sahaya yayıldığı tasarlanmalıdır.

Kaldı ki, hesap uzmanlarının gördükleri işler yalnızca vergi beyanamesi incelenmesinden ibaret kalmamakta, etüdler kanun tasarıları hazırlanması gibi, Maliye Bakanlığınca verilen sair bâzi işler de bu inceleme elemanları tarafından yapılmaktadır. Keza diğer bâzi bakanlıkların bâzi

inceleme talepleri de hesap uzmanları tarafından karşılanmaktadır.

Arz olunan bu iş hacmine karşılık muhtelif derecelerdeki hesap uzmanları ve hesap uzman muavinlerinin adetleri ise, bundan 17 yıl önce 1945 tarihli Kuruluş Kanununda tesbit olunan kadrodan yani 230 rakamından ibaret kalmıştır.

Yabancı memleketlerde, vergi incelemesi yapan eleman adedi, Almanya, Fransa, İtalya'da 5 000 nin üzerinde, A. B. D. lerinde 20 000 nin üzerinde, Belçika gibi küçük bir ülkede 1 500 adedinden fazladır.

İşte arz olunan bu durum ve Büyük Millet Meclisinin bu konudaki belirmiş, sarih görüşleri nazara alınarak kendilerine verilen kamu hizmetinin kısmen olsun daha yüksek bir oranda başarılıabilmesini sağlamak amacıyla hesap uzmanları kadrolarının artırılması, asgari bir hesapla 500 adedlik bir kadro tesbiti Maliye Teftiş Kuruluna da 10 kadroluk bir ilâve yapılması uygun bulunmuştur.

Şu noktada önemle göz önünde bulundurulmalıdır ki, kurullara bu günlerde alınacak elemanlar, bundan ancak 10 - 15 yıl sonra faydalı olmağa başlayacaklardır. Hesap uzmanlığı ve maliye müfettişliği elde edilmesi hayli güç, geniş iktisat, maliye ve hukuk kültürü isteyen ve uzun bir tecrübe devresine ihtiyaç gösteren ağır bir meslektir.

Bu itibarla önümüzdeki yıllarda duyulacak olan olağanüstü ihtiyaçları karşılayabilmek gayesiyle şimdiden eleman yetiştirmeğe başlamak, gelecek için tedbirli ve hazırlıklı davranmak zarureti vardır.

Bundan başka hesap uzmanları kadrolarının artırılması suretiyle, yüksek tahsil mezunu gençler için seviyeli bir iş sahası da açılmaktadır.

Diğer taraftan hesap uzmanları kadroları ile birlikte kurulun büro hizmetlerini yürüten bakanlık merkezindeki ve Ankara, İstanbul ve İzmir devamlı inceleme yerlerindeki büro memurları ve müstahdemlerinin de kadrolarında bir artırma yapılması zaruri olup, kanun tasarısına bağlı cetvellerde, merkez ve illerde mevcut 10 adet büro personeline daha beş kadroluk ilâve yapılarak şimdilik 15 e yükseltilmesi teklif edilmektedir.

Hic şüphe yok ki, teklif olunan hesap uzmanı kadroları bir yılda süratle doldurulabilecek değildir. Boş kadrolar bütçenin (L) cetveline alınarak muhafaza edilecek ve zaman içinde ihtiyaçla müteneşibolarak ve imtihanla alınan gençlerin yetiştirilmesi sağlanarak tahminen 5 veya en çok 10 yılda doldurulabilecektir.

Hesap uzmanları kurulunun teklif olunan yeni kadroları 1963 malî yılı başından itibaren kullanılmağa başlanacak ve aynı malî yılda, bu kadrolardan aşağıda gösterilen bütçenin (L) cetveline alınarak saklı tutulacaktır.

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
3	Müşavir Hesap Uzmanı	4	1 500
4	Baş Hesap Uzmanı	5	1 250
5	Birinci Sınıf Hesap Uzmanı	20	1 100
6	İkinci » » »	35	950
7	Üçüncü » » »	40	800
8	Dördüncü » » »	40	700
9	Beşinci » » »	45	600
10	Hesap Uzman Muavini	50	500

Teftiş kurulunda, özellikle üst kadrolar sıkışmış olup terfi bekliyen müfettişler mevcut olduğundan, yeniden ilâve edilen kadroların (L) cetveline alınması bahis konusu olmayıp kısa zamanda doldurularak kullanılması gerekmektedir. Teklif olunan kanun tasarısının ikinci madde siyle; Hesap Uzmanları Kurulu Kuruluş Kanununun altıncı maddesinin tatbikatta yeri olmayan birinci fıkrası ve Vergi Usul Kanunu ile esasen evvele kaldırılmış olan üçüncü fıkrası kaldırılmakta mevcut ikinci fıkra aynen tekrar edilmektedir.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Karar No: 108
Esas No: 1/302

15 . 10 . 1962

Yüksek Başkanlığa

Kanunlar Müdürlüğünün 1 . 10 . 1962 tarih ve 15734 sayılı yazısıyla havale buyurulan, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması ve Hesap Uzmanları Kurulu kurulmasına dair 4709 sayılı Kanununun 6 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı Maliye Bakanlığı temsilcilerinin huzuriyle tetkik ve müzakere olundu;

Gerek tasarının gerekçesinde serd edilen hususlar ve gerekse temsilcilerin verdiği izahat yerinde görüldüğünden tasarının aynen kabulüne, ancak tasarıya bağlı 2 No. lu cetvelde Merkez Teşkilâtı kısmındaki 800 liralık şef kadrosunun müdür yardımcısı olarak, iller kısmındaki büro şefi olarak talebedilen 800 liralık 2 kadronun da büro müdürü olarak değiştirilmesine, havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar verildi.

Başkan Kocaeli <i>Cemal Babaç</i>	Başkanvekili Muş <i>Sait Mutlu</i>	Bolu <i>Kâmil İnal</i>	Erzurum <i>Guyasettin Karaca</i>
Gümüşane <i>Necmeddin Küçükler</i>	Kütahya Ali Erbek İmzada bulunamadı	Manisa <i>Yakup Yakut</i>	Ordu <i>Orhan Naim Hazinedar</i>

Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Plân Komisyonu
Esas No. : 1/302
Karar No. : 38

8 . 2 . 1963

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması ve hesap uzmanları kurulu kurulmasına dair 4709 sayılı Kanununun 6 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye Komisyonu raporu komisyonumuza havale edilmiş olmakla ilgili Hükümet temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Mezkûr tasarı, vergi kontrolünü sağlayacak elemanların adeden kifayetsizliği sebebiyle çoğaltılmasını, buna mütenazır olarak büro hizmetlerini ifa edecek memur kadrolarının eklenmesini derpiş etmektedir.

Tasarının gerekçesinde de bertafsil izah edildiği veçhile kadroları artırılmak istenen hesap uzmanları, vergi beyannamelerini incelemekte, türlü öbütler yapmakta, ihtiyacın zarurî kıldığı kanun tasarılarını hazırlamakta ve ilgili Maliye Bakanlığının işlerini deruhte etmektedirler. Bugün ve gelecek günler için zaruri olan hazırlayıcı ve yetiştirici mahiyeti de bulunan tasarının kabulü komisyonumuza da uygun mütaalâ edilmiş, Maliye Komisyonunun metni müzakereye esas tutularak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

1 nci ve 2 nci maddeler aynen kabul edilmekle beraber 1 nci maddede zikredilen (2) sayılı cetvelde Maliye Komisyonunca yapılmış olan değişiklik yerine diğer dairelerle teadülü sağlamak maksadiyle şef kadrosu (700) lira olarak değiştirilmiş ve şef yardımcısı kadroları cetvelden çıkarılmıştır.

Tasarının 28 . 2 . 1963 tarihinde kanunlaşmasının mümkün olamayacağı göz önünde tutularak 3 ncü madde yayımı tarihinde yürürlüğe girecek şekilde, esas kanuna uyularak 4 ncü madde de (Bakanlar Kurulu yürütür.) şeklinde değiştirilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Hatay <i>Ş. İnal</i>	Başkanvekili Balıkesir <i>F. İslimyeli</i>	Sözcü Ordu <i>A. H. Onat</i>	Bu rapor Sözcüsü Yozgat <i>V. Uyar</i>
Artvin <i>S. O. Avcı</i>	Aydın <i>O. Apaydın</i>	Aydın <i>İ. Sezgin</i>	Bilecik <i>Ş. Binay</i>
Erzurum <i>C. Önder</i>	Gümüşane <i>S. Savacı</i>	İzmir <i>N. Mirkelâmoğlu</i>	Kastamonu <i>S. Keskin</i>
Konya Söz hakkım mahfuzdur. <i>İ. Baran</i>	Konya <i>H. C. Yılmaz</i>	Maraş <i>E. Kaplan</i>	Mardin <i>Şevki Aysan</i>
	Sakarya <i>N. Bayar</i>	Trabzon <i>A. Şener</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması ve Hesap Uzmanları Kurulu kurulmasına dair 4709 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 30 . 6 . 1939 günlü ve 3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmından ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmış ve yerine ilişik (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

MADDE 2. — Hesap Uzmanları Kurulu kurulmasına dair olan 28 . 3 . 1945 günlü ve 4709 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«**MADDE 6.** — Hesap uzmanlarına görev kurul başkanlığınca veya başkanlığın yetkili kılacağı diğer hesap uzmanları tarafından verilir.

İncelenmesi yalnız hesap uzmanlarına bırakılacak vergileri ve bunların yerlerini Maliye Bakanlığı belli eder. Bu suretle belli edilen yerler dışında devamlı veya geçici bir şekilde hesap uzmanı kullanılması, o yer memurlarına kanunların verdiği inceleme ve yönetim yetkilerini kaldıramaz.»

MADDE 3. — Bu kanun 28 . 2 . 1963 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

21 9 . 1962

Başbakan <i>I. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>Y. H. Dinçer</i>
Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>H. Dinçer</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>T. Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı <i>H. O. Bekata</i>	Devlet Bakanı <i>R. Aybar</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Adalet Bakanı <i>A. K. Yörük</i>
Millî Savunma Bakanı <i>V. I. Sançar</i>	İçişleri Bakanı <i>S. Kurutluoğlu</i>

M. Meclisi

PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması ve Hesap Uzmanları Kurulu kurulmasına dair 4709 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(S. Sayısı : 90)

Hü.

Dışişleri Bakanı V. <i>T. Feyzioğlu</i>	Maliye Bakanı V. <i>O. Öztrak</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Ete</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Y. Azizoglu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Öçten</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>	Ba. - Ya. ve Turz. Bakanı V. <i>M. Ete</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>F. K. Gökay</i>	

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
	MERKEZ			9	Beşinci Sınıf Hesap Uzmanı	45	600
				10	Hesap Uzman Muavini	46	500
	<i>Hesap Uzmanları Kurulu</i>				<i>Hesap Uzmanları Kurulu Kalemi</i>		
3	Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı	1	1 500	6	Müdür	1	950
3	Müşavir Hesap Uzmanı	3	1 500	7	Müdür Muavini	1	800
4	Başhesap Uzmanı	15	1 250	8	Kalem Şefi	1	700
5	Birinci Sınıf Hesap Uzmanı	25	1 100	10	Mümeyyiz	1	500
6	İkinci Sınıf Hesap Uzmanı	30	950	11	Memur	1	450
7	Üçüncü Sınıf Hesap Uzmanı	30	800	12	Memur	1	400
8	Dördüncü Sınıf Hesap Uzmanı	35	700				236

[2] SAYILI CETVEL

3	Maliye Müşavir Müfettişi	3	1 500		<i>Hesap Uzmanları Kurulu</i>		
5	Birinci Sınıf Maliye Müfettişi	3	1 100	3	Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı	1	1 500
6	İkinci Sınıf Maliye Müfettişi	4	950	3	Müşavir Hesap Uzmanı	9	1 500
				4	Baş Hesap Uzmanı	40	1 250
				5	Birinci Sınıf Hesap Uzmanı	50	1 100
				6	İkinci Sınıf Hesap Uzmanı	60	950
			10				

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
7	Üçüncü Sınıf Hesap Uzmanı	70	800
8	Dördüncü Sınıf Hesap Uzmanı	80	700
9	Beşinci Sınıf Hesap Uzmanı	90	600
10	Hesap Uzman Yardımcısı	100	500
		<hr/>	
		500	

Hesap Uzmanları Kurulu Bürosu

MERKEZ

6	Hesap Uzmanları Kurulu Büro Müdürü	1	950
7	Hesap Uzmanları Kurulu Büro Yar.	1	800
7	Hesap Uzmanları Kurulu Büro Şefi	1	800
8	Hesap Uzmanları Kurulu Büro Şef. Yar.	2	700
9	Hesap Uzmanları Kurulu Büro Memuru	1	600
10	Hesap Uzmanları Kurulu Büro Memuru	1	500

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
11	Hesap Uzmanları Kurulu Büro Memuru	1	450
		<hr/>	
		8	

Hesap Uzmanları Kurulu Grup Büroları

İLLER

7	Hesap Uzmanları Grup Büro Şefi	2	800
8	Hesap Uzmanları Grup Büro Yar.	1	700
9	Hesap Uzmanları Grup Büro Memuru	1	600
10	Hesap Uzmanları Grup Büro Memuru	1	500
11	Hesap Uzmanları Grup Büro Memuru	1	450
12	Hesap Uzmanları Grup Büro Memuru	1	400
		<hr/>	
		7	

*Millet Meclisi Maliye Komisyonunun değiştirmişine
bağlı cetvelde yapılan değişiklik*

2 No. lu cetvelde :
Merkez Teşkilâtı kısmındaki 800 liralık şef kadrosu müdür yardımcısı olarak,
Yine 2 No. lu cetvelde :

İller kısmındaki 800 liralık büro şefi kadroları da büro müdürü olarak,
Değiştirilmiştir.

Plân Komisyonunun değiştirmişine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Tasarıya ilişik (1) sayılı cetvel aynen kabul edilmiştir.

[2] SAYILI CETVEL

3	Maliye Müşavir Müfettiği	3	1 500
5	Birinci Sınıf Maliye Müfettişi	3	1 500
6	İkinci Sınıf Maliye Müfettişi	4	950
		<hr/>	
		10	

Hesap Uzmanları Kurulu

3	Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı	1	1 500
3	Müşavir Hesap Uzmanı	9	1 500
4	Baş Hesap Uzmanı	40	1 250

